

UVODNIK

Pljučni rak še vedno predstavlja veliko breme družbe tako pri nas kot v svetu, in to kljub izjemnemu napredku v zadnjih letih in novim spoznanjem na področju diagnostike ter zdravljenja. Po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije bomo leta 2018 v svetu zabeležili dobra dva milijona novo zbolelih in 1,76 milijona smrti zaradi raka pljuč. V Sloveniji je pljučni rak po pogostnosti med vsemi vrstami raka na tretjem mestu pri moških in na četrtem mestu pri ženskah. Delež žensk med bolniki s pljučnim rakom narašča – od ene četrtnine vseh leta 2013 je leta 2015 predstavljal skorajda tretjino. Leta 2015 je na novo zbolelo 1.438, umrlo pa 1.205 ljudi, kar je več kot zaradi raka dojke in črevesa skupaj. Petletno preživetje vseh bolnikov s pljučnim rakom je v letih od 2011 do 2015 naraslo na skromnih 16,6 odstotka, v predhodnem petletnem obdobju je bila ta vrednost 13,5 odstotka.

Napredek pri zdravljenju bolnikov s pljučnim rakom se z zamikom in le počasi kaže tudi v izboljšanju preživetja, pričakovanja za prihodnost pa so velika. Imunoterapija predstavlja nov mejnik v onkologiji in vstopa z velikimi koraki na vsa področja onkološkega zdravljenja. Obravnava bolnikov s pljučnim rakom se je po drugi šoli pljučnega raka pred dvema letoma preoblikovala in v prihodnosti je pričakovati še hitrejši razvoj in več možnosti za nove načine zdravljenja. Število bolnikov, ki so zdravljeni z imunoterapijo, se povečuje, s tem pa tudi delež bolnikov, pri katerih se bodo pojavili neželeni učinki. V zadnjih letih smo pridobili nove izkušnje zdravljenja z imunoterapijo, in sicer tako z nenavadnimi odzivi na imunoterapijo kot z neželenimi učinki. Ti so popolnoma drugačni od teh, ki smo jih bili vajeni pri dosednji onkološki terapiji, njihovo obvladovanje pa lahko zahteva sodelovanje drugih specialistov.

Tretja šola pljučnega raka je posvečena prepoznavanju in zdravljenju neželenih učinkov imunoterapije. V prvem sklopu predavanj predstavljamo novosti glede diagnostike, zdravljenja urgentnih stanj in paliativne oskrbe. Sledi pregled zdravljenja bolnikov v različnih stadijih raka pljuč z vsemi novostmi, ki smo jim priča zadnja leta. Tretji in najobsežnejši sklop je posvečen obvladovanju neželenih učinkov zdravljenja z imunoterapijo, ki so predstavljeni s primeri bolnikov. Povabili smo specialiste drugih strok, ki osvetlujejo vzroke za nastanek, hitro prepoznavanje in ustrezno ukrepanje v primeru specifičnih neželenih učinkov imunoterapije.

Znanje, izkušnje in sodelovanje med bolnikom, onkologom, različnimi specialisti in – najpomembneje, družinskim zdravnikom, omogočajo najboljšo obravnavo bolnikov s pljučnim rakom, kar je v dobi imunoterapije še poseben izziv.

Martina Vrankar